

nes Deus relinqueret, Deus amplius non esset.

Et ideo, ut saepe dictum est, filii charissimi: dum vivitis, servite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. Apprehendite disciplinam ejus nequando pereatis de via justa, Gustate filii mei charissimi: iterum dico, Gustate, & videte, quoniam suavis est Dominus. Divites eguerunt & esurierunt, & dormientes hic in divitiis & voluptatibus suis, nihil invenerunt in manibus suis. Inquirentes vero Dominum, non deficient omni bono. Junior fui & senui, & nunquam vidi justum in fine derelictum: nec semen ejus egens pane.

Imitatores paupertatis estote: ut sequamini vestigia ejus: qui cum in forma Dei esset, portans omnia verbo virtutis suae: in cujus domo sunt divitiae & gloria: semetipsum exinanivit, formam servi accipiens, & pauper & inops natus est. Pauper & plus quam inops fuit quousque vixit. Pauperimus mortuus & sepultus est. Unde vulpes, inquit idem, foveas habent, & volucres caeli nidos, filius autem hominis non habet ubi caput suum reclinet. Apostolus etiam jubet non portare sacculum neque peram. Et juveni consuluit vendere quae habebat, & pauperibus erogare. Si Christum Deum creditis, cum non falli non posse credite, alioquin non esset Deus: & si ipsum falli non posse creditis ipsum sequamini. Impossibile est divitiis affluere, & Christum sequi.

Natura denegat ut contraria misceantur. Aut ego fallor, aut ipsi in fine decipientur. Qui mihi non credunt, erent cum divitiis suae transierint in egestatem. Dives hic epulabatur quotidie splendide, indutus purpura & bysso: sed mortuus, quod Moyse & Prophetis noluit credere, in tormentis positus sensit. Nemo militans Deo, implicat se negotiis secularibus. Non salvabitur rex per multam virtutem suam: nec dives divitiis suis. Est enim equus divitiarum fallax ad salutem. Nonne divitiis juncta est superbia? Et ubi superbia est, ibi pejus. Nonne omnia oriuntur mala ex superbia, tanquam ex una radice?

Cum enim dives factus est homo: & cum multiplicata fuerit gloria domus ejus, nonne superbit, & cum superbiert nonne polluantur viae ejus in omni tempore? Et tunc sedens in insidiis cum divitibus in occulto, cogitat ut interficiat innocentem. Oculi ejus in pauperem respiciunt: & insidiantur in occulto: ut rapiat eum tanquam leo in cubili suo, dicens in corde suo: Oblitus est Deus, avertit faciem suam, ne videat usque in finem. Etenim est Dominus aliquando dormiens, quasi crapulatus a vino.

Cum vero plus moratur Deus patientia ad inferendum judicia, plus inebriatur ira. Et ideo plus centuplo timendum est, cum longanimitate tolerat mala, quam cum festinanter punit. Permittit enim Deus aliquo tempore cruciari bonos ab iniquis & superbis, ut supra dorsum bonorum fabricent peccatores, & prolongent iniquitatem sibi. Et ideo quamvis aliquantulum obliviscatur Deus, pauperem tamen in finem non obliviscetur misereri. Sed quoniam pupillo ipse adjutor est, cui derelictus est pauper: & superbis resistit Deus, humilibus dans gratiam: conterit brachium peccatoris & maligni, exaudiens desiderium pauperis, judicansque pupillo & humili: ut non apponat ultra superbus magnificare se homo super terram.

Quapropter dilectissimi filii mei, si pauperes estis, humiliamini sub potentia manu Dei: ut non amittatis, quod abist, quae facitis. Nihil paupertas Deo gratiosa est, sine humilitate. Maluit Deus de beata Maria incarnari propter humilitatem, quam propter aliam quamcumque virtutem. Sicut enim ex sola superbia radice, omnia oriuntur mala: sic ex sola radice humilitatis generantur omnia bona. Discite a salvatore, quia mitis est & humilis corde: humiliavit semetipsum pro nobis, factus obediens usque ad mortem: mortem autem crucis. Propter quod dico vobis, etiam humiles esse vultis, estote etiam obediens omni humanae creaturae propter Deum. Considerate filii charissimi, quo censamini vocabulo: Monachus, id est unus.

Non decet monachum velle habere & nolle, nisi in non peccando. Sit enim vobis velle & nolle hoc unum, in omnibus bonis, in rebus licitis obedire. Nec sint vobis plura praecipita ut faciatis. Non est obediens, sed negligens qui secundum expectat mandatum. Ad unius vobis dicitur justificationis vocem: Petrum & Andream relictis retibus & omnibus quae habebant, Domini secutos esse vestigia. Hoc semper vera optat obedientia, nunquam suae obtemperare voluntati, sed reverenter alienae. Istud namque in ultima aetate

exemplum Christus reliquit: cum suorum ablucens pedes discipulorum, Petro dixit: quod nisi obediens ferer, non habebit partem secum.

Idcirco dilectissimi filii: sicut vobis unum est nomen monachi, ita sit unum velle & unum nolle. Bonum est enim & jucundum habitare fratres in unum. Nec sit in vobis major aut minor: sed qui praecessor est, fiat sicut junior: ne videlicet regum gentium instar, qui major est in vobis, dominetur ceteris fratribus: ut ab eis gaudeat supervacuis laudibus attoni. Sed ad exemplum regis Jesu Christi, major humilitate efficiatur quali minor, quibus regendis praestet. Sit enim vester major per humilitatem sociis minori cum bene agit: sed cum delinquit, sit erectus contra vitium per zelum justitiae.

Nullum sit unquam cum vitis fœdus: sic diligatur homo, ut ejus vitium odiatur. Magnum dilectionis signum est hominem in quibuscumque minimis reprehendere. Saepe multum vana nocet humilitas. Non vera humilitas est, vitia tacendo permittere. Clama, ne cesses, Isaias inquit, quasi tuba exalta vocem tuam: annuncia populo meo scelera eorum. Utinam & contra vitia omnis clamaret creatura. Quia si peccator Deus non timet, tamen homines reveretur. Quod Apostolus non docens dicit: Irascimini & nolite peccare.

Sol non occidat super iracundiam vestram. Justus est Dominus, & justitiam dilexit: aequitatem vidit vultus ejus. Si justus, & vos justis estote. Negligentia & vana pastoris humilitas, efficit ut lupi in agnos audere possint. Ne respiciatis in vultum potentis: non est personarum acceptio apud Deum.

Ubique quod justum est operemini. Vult vera justitia unicuique reddere quod suum est. Obedire oportet Deo, & non hominibus. Nonne si veritatem tacetis metu potentum, judicatis apud vosmetipsos: & facti estis iudices cogitationum vestrarum: & non plus vestra abundantia justitia, quam scribarum & pharisaeorum? Non plus divitem honoratis quam pauperem, nisi melior sit. Quinimo, ut verius dicam, multo plus pauperem honoratis. Relucet enim in paupere imago Jesu Christi: in divite autem, mundi.

Omnes nos ex una sumus carnis radice geniti: omnes invicem membra sumus in uno corpore, cujus caput est Jesus Christus. Quid ergo plus honoris meruit dives & potens, quam pauper? Fortè, quia dives est & potens? Sed si hoc: quare divitias in saculo detestamur: quare mundi gloriam contemnendam praedicamus? Neminem certè malorum usu honorandum puto. Si divites honoras divitiis plus paupere, Deo praeponis mundum. Et si plus Deo aliquid in mundo diligis, non dignus es Deo. Reddite quaelo quae sunt Dei, Deo: & quae sunt mundi, mundo.

Bonitas ubique honoretur, malitia omnino deturpetur. Sed quoniam mihi nunc de his qui in caducis divitiis suis gloriantur: quique de quadam fœtida carnis post modicum in cinerem reversura nobilitate, potentia, & dignitate vana & levi: siquidem aurum quorundam stultorum nominum inflatione extolluntur: & alios contemnendo deprimunt: ac se ob hoc credunt illam attingere gloriam, quam solis humilibus & mundi contemptoribus pius Dominus praeparavit, sermo est: quid de eis ut convenit differam?

Vae vae vobis qui ad caelorum regna divitiarum itinere festinatis? Quoniam facilius est transire camelum per foramen acus, quam divitem intrare in regnum caelorum. Non mea sunt haec verba, sed Christi. Si haec revocabilis est sententia, Christus omnino non est Deus. Caelum, idem inquit, & terra transibunt: verba autem mea non transibunt. Ululate vos o miseri, nomen instabilis fortuna, nobiles & potentes, qui alios confunditis, & tanquam ignobiles conculcatis: quia hujus mundi honorum & fastidii dignitatum summis obsecrati, cum vestrae vitae brevissimae tela a morte velut a texente, fortè hac nocte succidentur: in inferno sine interminabili praee aliis cruciabitur, continue moriendo.

Viventes in laboribus hominum, mundi non estis: imo cum hominibus non solum labores non fertis, sed laborantes vivere non permittitis: idcirco non cum hominibus, sed cum diabolis flagellabimini. Quanto enim in mundo major fuit gloria & latitia, tanto major in inferno praeparatur poena. Sed quid dicam? Duodecim fatemur Christum Apostolos elegisse: quorum omnium solus Bartholomaeus carnis

origine fuit nobilis: & Mattheus divitiis, (antequam reciperet Apostolatum) insitebat. Ceteri vero erant pauperissimi piscatores. Cur haec retuli, audiat. Si Christus verax est, & si omnia quae ex ore ejus audivi mendacia non sunt: hujusmodi hominum vix unus aptus regno Dei invenitur de mille. Qui vero eorum mihi non credunt, post modicum tempus in tormentis positi sentient.

Sed fortè quis veritatis lumine caecus jam mirabitur. Ad quem ego: si ex hoc me interrogaret, responderem: Nonne unico credimus damnari hominem mortali peccato? Sed si hoc, inquit, ita est: ergo quomodo salvabitur centum millibus? Sed quid dives & mortalis fama aura pastus aliud est, quam quoddam peccatorum omnium vas putridum? Ubi superbia? Ubi avaritia? Ubi luxuria? Nonne in divitiis, nobilibus & potentibus? Nonne latrones sunt, qui pauperum mercedem violenter depradantur: & eos deprimunt atque necant: qui ex ubertate domus Domini faciunt iniqua, quam ut pauperibus necessaria condonarent, receperunt? Certè superfluitatem vestimentorum superfluitati nimiae addunt, de pauperibus frigore & nuditate morientibus non curantes. Palatia & magna erigunt aedificia: ut humanis oculis contemplerentur: & pauperes in plateis moriuntur incommodis. Convivia frequenter aliis praeparant divitibus: ut ferculis delicatissimis suam ventris repleant ingluviem, quibus pauperes fame pereunt.

Quid aliud est eorum vita, quam peccata? Si venter repletus tanta ciborum est copia, nonne ad fores ejus adest luxuria? Et quid ergo amplius loquar, cum omnis mortalium lingua deficeret: ut quae millia peccatorum faciunt, intimaret: nec Deum nisi somnando cognoscunt: nec se, ut puto, mortuos arbitrantur. Non enim facile in peccata labitur, qui se moriturum cogitat: & Deum sibi fore judicem non ignorat. Verè nimis imbecillis & miser est, cui harum rerum est memoria: si cuncta diabolica tentamenta non facile vilipendit. Idcirco vere dicam, si Deum judicem suum agnoscerent: & se mori crederent: non peccarent saltem tam securè. Cur hi miserissimi ad Ecclesiam properant, ut divinis intersint mysteriis? an ut mulierum contemplerent vultus? Haec sua est meditatio, haec praedicatio, & Dei cognitio. Sic divinum percunctantur legem, ut pecuniam, terram, mareque peragrantes, crebris vigiliis, & meditationibus sibi & suis filiis congregent: certatim vestimenta in societate, mira artificii varietate frequenter mutant: quin ut ludos hastiludia, choreas, procationes, ebrietates, magna convivia, delicata fercula, suis alternatim exhibeant sodalibus: mulieres ad suam voluptatem explendam sufficienter habeant.

Sed vae miseri, quid facitis non agnoscitis: corpus ante tempus destruitis, & animam interficitis. Unde infirmitates & mors tam intempestiva: nisi ex nimia ciborum copia, & frequenti mulierum usu? Deum deludere creditis? Certè deluditis vosmetipsos. Pro corpore obliviscimini animam: & ecce corpus simul cum anima destruitis ante tempus: & ideo gaudent, & jucundantur, & latamini in hoc brevissimo temporis spatio quod habetis: ut postmodum cum diabolis sine fine omni tempore lugeatis. Quod facitis, non differatis: frequentissime vestimenta permutetis: ne fortè vestra dispareat nobilitas: nec sit qui vos excedat, ut in inferno verendum recipiatis & confusionem.

Ubi convivia? Ubi delicata fercula? Ubi vina pretiosa melle mixta, & aromatibus praeparata? Epulemini, & inebriemini: non enim post mortem amplius facietis: sed cum divite, qui quotidie epulabatur splendide, in tormentis gehennalibus guttam aquae minimam peroptabitis, nec habere poteritis. Agite solatia vestra: in luxuriis explete voluptates. Seminate in corruptione, ut de corruptione colligatis divinam sententiam: quam justus ille dabit iudex, in magno iudicii die dicens: Ite maledicti in ignem aeternum, qui paratus est diabolo & angelis ejus.

Heu cor lapideum: si cum talem tibi cogitas ob hujus mundi prava solatia imminere sententiam, non formidas. Si illum expectas diem tam terribilem & crudelem: in quo non solum de luxuriis, vestibus, & ebrietatibus, comestationibus, & de toto tempore amisso quo vixisti, sed etiam de qualibet te oportebit cogitatione vana Domino reddere rationem: cur non emendaris? Cur moris de die in diem miser converti ad Dominum? Cur te jam malorum non poenitet? Ecce mors properat, ut te conterat, die nocteque cur-

rens. Ecce diabolus jam properat ut te recipiat. Ecce divitiae tuae tibi deficient. Ecce vermes corpus quod tanta enutrit diligentia, expectant, ut illud rodant: quousque iterum conjunctum animae, cum illa pariter poenas habeat infinitas. Quid errando per hujus saeculi invia, in vanitatibus peis solatia? Divitias, gaudia, gloriam, & cetera tibi placita non invenies hic: quia non hic sunt.

Sed si vera quaeris gaudia, ad illam caelestem gloriam propera, ad quam factus es. Ibi certe illa sunt gaudia vera, quae nec oculus vidit, nec auris audivit: nec in cor hominis ascenderunt. Dimitte quaelo caduca & momentanea, & quaere habere perpetua. Sed quid de his qui nec Dei timore, nec amore: nec mortis & tormentorum subsequendum terrore a peccatis cessant, sed condolent, si ut optant, prava agere non possunt, dicam? Vae vae miseri qui hic ridetis, quia plangentis. Vae cum ista optatis gaudia temporalia: quia vobis invitis sustinebitis tormenta infernalina.

Ecce vobis modicum restat temporis: implete mensuras malitiarum vestrarum, ut veniat super vos omnis divina indignatio. Fruamini hoc parvo tempore in jocis, ebrietatibus, praellis & contentionibus, choreis, & procationibus, nec vacuum praeterire tempus dimittatis. Quid moramini dum vivitis? Congregate filii vestris honores, divitias & potentias, vestram augete nobilitatem & famam, ut vestri filii quae fecistis explere & ipsi queant, quatenus cum illis pariter in inferno ampliora patiamini cruciamenta.

Sed fortè quis dicit: Benignus est Dominus & misericors, qui omnem peccatorem ad se redeuntem recipit & indulget. Verum quidem hoc esse confiteor. Benignior est enim Dominus, quam creditur: & unicuique parcat ad se, ut condecet, redeunti. Nonne benignissimus est Dominus, qui tantas tolerat injurias a peccatoribus, dans eis temporis spatium ut emendantur? Sed hoc noveris: quia sicut benignus est in tolerando, ita justus est in puniendo. Sed fortè quis iterum dicit: vir qui toto tempore quo vixit male fecit, in mortis articulo accepta poenitentia, a Deo veniam obtinebit.

Heu quam vana suspicio, & falsa meditatio. Vix de centum millibus hominum: quorum mala semper fuit vita, meretur a Deo habere indulgentiam unum. Vir totus in peccatis genitus & enutritus: qui nec Deum vidit, nec agnovit, nec de eo audire voluit: nec se peccasse cognoscit: nec quid poenitentia sit, nisi fortè dormiendo novit, totus adhuc sacularibus innodatus negotiis: quem angustia premit florum quos deserit: quem infirmitas conterit: quem dolor divitiarum, & temporalium bonorum concutit, cum eis non posse frui amplius se cernit, quam acceptam Deo accipit poenitentiam, quam non acciperet, si adhuc se possit sanari crederet.

Certè verè concludam: qui dum sanus est juvenis, Deum offendere non formidat: in morte non merebitur divinam obtinere indulgentiam. Quae dilectissimi filii est poenitentia, quam solum quis accipit: quia se vivere non posse amplius cernit: qui si ex infirmitate convalesceret, peior quam prius fieret? Scio non modicos pecuniosorum, accepta in mortis articulo poenitentia convaluisse corpore, & pejorasse vitam. Hoc teneo: hoc verum puto: hoc multiplex experientia didici: quod ei non bonus est finis, cui mala semper fuit vita: qui peccare non timuit, sed in mundi vanitatibus semper vixit. Preciosa, inquit Propheta, in conspectu Domini mors sanctorum ejus. Et mors peccatorum pessima.

Et ideo filii praedilectissimi, accingimini potentia: estote filii potentes: & nolite horum miserorum divitum, & potentum (quorum jam tantam ostendimus imbecillitatem & miseriam esse, quantam non diceret lingua carnis) tenuem potentiam formidare in operando justitiam. Qui enim propter justitiam persecutionem patitur, beatus est, & bene sibi erit: & si moritur, beator. Pretiosa nempe est in conspectu Domini, mors sanctorum ejus. Si cupis vitam tenere in Christo, noli mortem timere pro Christo. Non enim potes illa sustinere pro Christo, quae sunt condigna ad futuram gloriam: quae revelabitur cum apparuerit gloria nostra quae sursum est, & non super terram. Non speret mercedem, qui non laborat.

Non sufficit solum Christiani nomen. Christianus es, imitare Christum. Frustra Christiani habet ille nomen, qui

diabolum sequitur. Quinimo Christianus omnino non est, sed Antichristus: juxta illud beati Evangelistae Joannis: Audistis quia Antichristus venit: nunc Antichristi multi sunt. Vis ergo regnare cum Christo, patiaris cum Christo. Si Christum Dominum & regem, cui est nomen super omne nomen, oportuit pati, ut sic intraret in gloriam suam: quam fiduciam habes te intrare sine labore? O quam stulti sumus & tardi corde ad credendum. Volumus hic gaudere cum saeculo, & postea regnare cum Christo. Dominus nudus ingreditur: servus superfluitate onustus vestium, auri & gemmarum intrabit? Ille jejunos, iste crapula & luxuria plenus: ille in cruce pro ipso moriens, iste in lecto delicate dormiens?

Quod Dominus non facit, servus faciet? Promittit Dominus Zebedaei filius regnum suum, si calicem quem bibiturus erat, possent bibere. Sic fatui filii hominum non redde judicantes, neque quod verum est, cognoscentes: dicentes malum bonum, & bonum malum. Revertimini ad cor, venientes audite me: & narrabo vobis quae audivi & cognovi, & patres nostri narraverunt mihi, nec occultetur a filiis hominum. Adharere Deo bonum est: & sicut ille ambulavit, sic ambulare. Sicut Christus animam suam pro nobis posuit: sic & nos, si opus est, pro veritate, quae ipse Deus est, debemus animas ponere. Qui amat animam suam in hoc mundo, perdet eam. Christus pro nobis passus est: nobis relinquens exemplum, ut sequamur vestigia ejus.

Non se cogitet Christianum, qui pro Christo mori se non invenit paratum. Qui Christo ministrat, ipsum sequatur. Dicas homo qui solum nomine & verbo Christianus es: Fidem Christi habeo & praedico. Bonum est, sed ubi opera? Fides sine operibus mortua est. Certè dicam: qui Christum tantum ore & non opere laudas, ipsum negas: quia si quae dicit crederes, saltem eum timeres, & de peccatis verecundareris. Et si credis & mala facis, centuplo puniendus es: Nonne peccatum quod fit ex certa malitia, infinito pejus est peccato quod fit ex ignorantia? Peccavit angelus, peccavit homo: alter veniam potuit invenire, alter non. Qua de re? Ille ex propria malitia: homo suggestione diabolica.

Et forte dices: Et ego similiter pecco suggestione diabolica. Ad quod ego, quod miser mereris praemium, si nullum haberes praemium? Nonne terrestris miles ad omne se exponit periculum, ut suo regi placeat? Nec certè ulla tibi esse potest exultatio, si te peccare diabolica dicit suggestione sicut & ille: quia tibi non est occasio quae illi. Unum solum habuerat praecceptum, ut de ligno non comederet. Nondum, quid diabolica foret suggestio noverat, nec quantum peccatum Deo displiceret, scierat: & tu ut dicit, nosti: & bene credis, & tot millia facis peccata.

Et quid concludam? Qui tales sunt Christiani, diligunt in ore suo, & lingua sua mentiuntur ei. Cor autem eorum non est rectum cum eo: nec fidem habent in testamento ejus. Si quis diligit Christum, si quis verus est Christianus, & specialiter sacerdos & monachus, in quo tanquam in speculo relucet perfectio, non solum renunciet omnibus quae possidet, sed etiam abneget semetipsum, ita ut totus sit mortuus mundo. Quia nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet: Qui mundi vivit negociis, mortuus est Deo. Oportet namque hominem qui vult capere perfectionem & tenere, ita mortuum esse mundo: ut tanquam mortuus nihil de rebus saecularibus sentiat, ita ut cum Apostolo dicat: Nostra conversatio in caelis est. Et iterum: Vivo jam non ego, vivit autem in me Christus.

Idcirco qui verè justus est: vitam hanc quae mors est, non metuat amittere: ut vitam quae Christus est valeat invenire. Eos qui occidunt corpus, non timeat: quia animam non possunt occidere. Hic tribulationes quae cito labuntur, sustineat: ut gaudia quae sine fine manent, habeat. Haec sola via est, qua itur ad patriam caeli. Certè si alio possit in tramite, in toto mendax Deus fieret. Non enim quae dico vobis verba, accepi ab homine, neque per hominem didici, sed per Evangelium suum. Itaque oportet nos per multas tribulationes acquirere regnum Dei. Errat in via, qui per divitias & delicias festinat ire. Signum manifestae damnationis est, in hoc mundo sua beneplacita assequi: & à mundo diligi. Quos Deus diligit, hos saepe corripit & castigat.

Si in mundo gloriari oportet, libenter gloriemini in tribulationibus & adversitatibus vestris. Promisit enim Christus

haec suis discipulis: quos dilexit usque in finem in signum praecipuae dilectionis, cum in ultima coena dixit: Amen dico vobis: quia plorabitis & flebitis vos, mundus autem gaudebit. Gaudete filii mei praedilectissimi, cum odit vos mundus. Desiderate sufferre contumelias & opprobria ab hominibus, quia beati eritis cum maledixerint vobis homines, & persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum adversum vos, mentientes propter filium hominis: gaudete tunc & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis. Utinam in vos insurgeret totus iste mundus. Scitote quod de mundo non estis: quoniam si de mundo essetis, mundus quod suum esset diligeret.

Omne gaudium vestrum existimate, cum multa habetis in saeculo opprobria & adversitates: scientes quod fortitudo & patientia ex ipsis oriuntur. Patientia autem perfectum opus habet. Probantur autem virtutes in homine per patientiam, tanquam aurum per ignem. Qui caeteras habet virtutes sine patientia, aurum in vasis fictilibus portat. In sola, dicebat Salvator, patientia vestra possidebitis animas vestras. Fortitudo connexa est patientiae. Vir patiens, fortis est animo. Qui patiens & fortis est, securè bona sequentis vitae sperare potest. Servate patientiam in mente: camque dum tempus est, exercete in operatione. Est enim patientia velum, quo in hujus mundi procellis, navis nostra quocumque flante vento navigat securè: nullum timens periculum. Nullum vestrum ad vindictam vel odium proximi, contumeliosa verba commoveat.

Estote misericordes, sicut & pater vester misericors est: qui pluit super justos & injustos: & solem suum facit oriri super bonum & malum. Judicium sine misericordia illi fiet, qui non facit misericordiam. Misericordia superexaltat judicium. Si non remiseritis de corde vestro illis qui offendunt vos: nec pater vester dimittet vobis. Frustra petit misericordiam, qui aliis denegat misericordiam. Sustinetis, inquit Apostolus, si quis vos in servitute redigit: si quis in faciem vos caedit. Hic vestra stabilitur virtus: haec tota merces & praemium: ut amicos diligamus in Deo, & inimicos propter Deum. Servus ille nequam accepta misericordia, consero suo denegavit misericordiam: & ideo meruit habere severitatem justitiae. Justitia sine misericordia, crudelitas est: & ideo justitiae misericordia miscenda est. Lex nostra tota in misericordia est. Propter peccatum quoque poterat damnare nos Deus justitia, quos sua salvavit misericordia. Quapropter qui misericordia caret, Christianus non est. Impossibile est esse hominem misericordem & pium, & iram non placare divinam. Beati misericordes: quoniam ipsi misericordiam consequentur. Sacerdos & monachus praecipue sine misericordia, navis est in medio pelagi undique perforata. Vana religio est, quae caret misericordia. Parum prodest differentem esse vestimentis saecularibus, & concordem vita. Non vestimentis & ordine solum quis est sacerdos & monachus, sed vita.

Heu quid dicam? Saepè ex magna abundantia tristitiae, homo multa loquitur. Ecce mundus undique fervet monachis & sacerdotibus; & tamen jam sunt rarissimi sacerdotes & monachi: quod vix de centum unus reperitur bonus. Nulla certè in mundo tam crudelis bestia, quam malus sacerdos vel monachus: nam corrigi non patitur: nec veritatem unquam audire potest: & ut breviter dicam, omnes praemittet malitia. Sunt hi tales sacerdotes & monachi solum habitu & nomine, quorum vana est religio. Religio munda & immaculata apud Deum Patrem haec est: Visitare pupillos & viduas in tribulatione eorum: & immaculatum se custodire ab hoc saeculo. Heu quantum in quibusdam spiritualibus habitu & nomine crevit cupiditas, imò ut verius dicam, causa hujus spiritualitatis est avaritia: qui certè sunt lupi rapaces in vestimentis ovium. Ubi sacerdos & monachus cupidus est, & sine misericordia: ab eodem plus quam à serpente fuge.

Sunt etiam nonnulli qui totum suum fructum existimant Ecclesiam & monasteria, miro modo & opere ex pauperum mercede aedificare: in quibus tanta viget cupiditas, ut terram sibi & omnia desicere putent. Ibi cor, ibi mens, ibi semper sua est cogitatio: ut aliena possint expoliare marsupia. Hos tales Salvator increpans: Vae vobis, inquit, qui aedificatis monumenta Prophetarum. Ecce qui monasteria aedificant, Ecclesiam miro artificio aptant: bonum videntur opus facere. Sed siquidem misericordiam pauperibus faciunt,

bonum est. Vis ut opus tuum Deo placeat, fac ut de hoc pauperes gaudeant. Quod templum est Deo charius, quam homo? Templum Dei vos estis, inquit Apostolus. Cum pauperi manum tribuis: cum viro in suis necessitatibus subvenis: cum errantem ad viam rectam reducis: o quam admirabile & Deo gratum templum aedificasti? Frange esurienti panem tuum: & egenos vagosque induc in domum tuam.

Nemo se excusans dicat: non habeo quod pauperi fratri tribuam. Si vestimentum vel aliquid ultra extremam possides necessitatem: & pauperi indigenti non subvenis, fur es & latro. Sumus dilectissimi filii in rebus temporalibus solum dispensatores, & non possessores. Si quid superfluum quo frater eget possidemus: furamur, imò pejus quam qui furatur aliqua ex inopia & necessitate. Ille tantum ultra necessitatem retinet, quo centum viverent, qui fame perirent. Ille uni furtum facit: iste tot, quot non condonat patientibus necessitatem.

Dices forte miser, meum est: nam hoc dimiserunt mihi parentes. Quomodo tibi poterunt dimittere quod suum non erat? Ast si suum erat, inquit. Unde habuerunt? quis dedit eis? quid in mundum venientes, apportaverunt? quid recedentes secum ferent? Certè quae pauperum possidemus, in die iudicii coram oculis divinae justitiae vindictam exclamabunt. Qui habet aures audiendi, audiat. Qui mihi non vult credere: heu quam graviter sentiet, cum divitiae suae transierint in egestatem.

Lex naturalis hoc praecipit: ut quod ab aliis desideramus, hoc alii faciamus. Quid aliud lex vetus praedicat? Ac Evangelicam doctrinam percutere undique, quid aliud insinuat? Verè coram Deo judicere erunt testimonia. Quid ergo dicam de his, qui solum lapides congregant: & muros erigunt in altitudinem: quorum est cor & cogitatio, ut humanis oculis opus appareat? Laudatur aedificium: & totam hic suam arbitrantur justitiam? Sunt etiam aliqui qui de rapinis & pauperum sudore oblationes & victimas Deo offerunt. Tales oblationes ante divinam clementiam non parum sunt abominabiles. Quis tam insipiens est, ut non intelligat quod talia aedificia non cedunt ad Dei gloriam, sed ad mundi pompam.

Sed si quis dixerit: Quid dicit? Nonne bonum est aedificare monasteria, ut inde honoretur Deus? Ad quod ego? Bonum est, dummodo pauperes violentiam non sint passi: nec interpellent Deum contra eos. Quomodo possum aedificare domum Deo placitam, vel sanctis ejus, ex illis pecuniis de quibus pauperes plorant? Qualis justitia potest esse munerare mortuos, & spoliare viventes: & de indigentia pauperum offerre Deo? Certè si hac placeret Deo justitia, foret socius violentiae. Et si hanc à nobis vellet oblationem, conscius fieret in peccato. Ast si Deo displicet, non potest placere sanctis. Qua de re filii dilectissimi, deponentes omnem malitiam, omnem dolum, & simulationes, & invidias, & omnes detractiones: sicut modo geniti infantes rationabiles sine dolo lac concupiscite, ut in eo crescatis in salutem: si tamen gustastis quoniam dulcis est Dominus.

Verè si non eritis sicut parvuli, non intrabitis in regnum caelorum. Parvulus videns pulchram mulierem, non delectatur. Pretiosam vestem intuens, non desiderat. In iracundia non perseverat, laesus non recordatur, nec odit. Patrem sequitur: matrem non deserit. Et ideo nullus se regnum caelorum cogitet attingere, nisi hanc parvuli innocentiam & simplicitatem imitari studeat: id est, castitatem habere: mundum spernere: fratrem diligere: patientiam servare: Patrem Christum sequi: & in gremio matris Ecclesiae semper incumbere. Et exuite vos dilectissimi veterem hominem: & induite vos armatura Dei, ut possitis stare adversus insidias diaboli. Diabolus nihil in mundo possidet. Expoliati ergo mundanis rebus momentaneis, & cito velut umbra labentibus, cum mundo pugnetis. Qui oneratus vestibus cum diabolo luctatur, citius ad terram dejicitur: quia unde tenetur, habet.

Vis firmiter cum diabolo dimicare? vestimenta projice ne succumbas. Terrena omnia sunt quasi quaedam corporis indumenta. Qui nihil possidet, citius vincet. Arma vestra pugnatibus sint castitas, patientia, humilitas, & charitas. Haec sunt arma adversus versutias diaboli: quibus si muniti fueritis accingetis fortitudine lumbos vestros, & roborabitis brachium vestrum. Fortitudo & decor indumentum vestrum erit: & cum eritis in praelio, ridebitis. Non timebitis à frigidibus nivis: & verè fundata erit domus

vestra super firmam petram, quae Christus est. Ensis diaboli, luxuria est. Heu quor illa interficit romphaea? Non est aliquod peccatum, quo toties diabolus victor existat.

Fugite luxuriam: nam sicut virginitas hominem aequat angelis, imò plus eum facit quam angelum: ita luxuria hominem plus quam bestificat, & ut ita dicam, multo majorem bestiam eum efficit. De nullo alio peccato legitur Deum dixisse, se poenitere fecisse hominem. Haec hujusmodi facit opera: Corpus debilitat, & quasi semper cum morte destruit, famam denigrat, marsupia evacuat, furta instruit, homicidia causat, memoriam hebetat, cor aufert, oculos utriusque hominis caecat, & praeter caeteris peccatis iram Dei provocat. Ex radice gulae oritur. Pro nullo alio reatu, tam manifestam justitiam exercuit Deus sine misericordia, quam pro isto. Propter hoc namque peccatum legitur Deus mundo induxisse diluvium, Sodomam & Gomorram combussisse, & multos alios homines interemisse. Hoc rete diaboli: si quis hoc capitur, non cito solvitur. In isto tam gravi praelio, nemo potest vincere, nisi fugiat: nemo potest firmiter perdurare, nisi carnem domet.

Qui vino utitur, ignem portat in gremio. Nolite, inquit Apostolus, inebriari vino, in quo est luxuria. Hoc praecium non sustinetur, nisi in abstinence & jejuniis. Vinum nocet, sed vultus centuplo magis mulierum. Mulier, diaboli sagitta est, qua in luxuriam homo cito trahitur. Nullus in hoc confidat vivens. Si sanctus es, nec tamen securus es. Mulier, viri pretiosam animam rapit. Nunquid abscondere potest homo ignem in sinu suo, ut vestimenta illius non ardeant? aut ambulare super prunas, ut non comburantur plantae ejus? Homo & mulier, ignis & pala. Diabolus nunquam insufflare cessat, ut accendatur. Hujus praesulium jam ceciderunt hoc vitio, propter nimiam securitatem. Timeatis filii: si in aliis peccatis timendum est: in isto multo plus, sed verè dicam: Hodie sub spiritualitatis nomine, novum fit fornicationis genus à pluribus.

Heu quid proferam? Hodie non verecundantur homines, quinimo gloriantur, cum malefecerint. Aliqualis in mulieribus viget verecundia, quamquam parva: sed in viris ita haec crevit malitia, ut ille putetur insipiens, qui hujusmodi doctus non est. Quid plura? Haec sua est festivitas, haec omnis praedictio. Ob hoc frequentant Ecclesias, ut mulieres videant, & earum utantur colloquiis: quatenus inde luxuria amplius crescat appetitus. Sed quid vir miser gloriaris in malitia ista? Fortè quia potens es in iniquitate? Centuplo plus peccas, quam mulier. Mulier mollis, & tu fortem te existimas. Illa in domo sedet: & tu vagando mille modis eam illaqueas, & aliquando eam cogis, ut vi faciat. Haec cum facis, quia Deus tacet: tu cogitas, quod sit tibi similis. Sed veniet tempus quo arguet te, & statuet contra faciem tuam.

Unde filii estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbae, & pugnate viriliter cum antiquo serpente. Sint lumbi vestri praecincti, & lucernae ardentes in manibus vestris: & tunc viriliter agite, & confortetur cor vestrum: quoniam illi qui debellabant vos, timebunt: & in Deo facietis virtutem: & ipse ad nihilum deducet tribulantes vos.

Praedilecti mei, diligitte vos invicem. Non enim accipi hoc ab homine, sed à salvatore. Hoc est, inquit, praeciptum meum, ut diligitis invicem. In sola dilectione omnium virtutum bona consistunt. Sicut ex una radice multi exeunt rami: sic ex charitate omnes generantur virtutes. Si linguus hominum, inquit Apostolus, loqueretur & angelorum: si omnem habuero prophetiam: & novero mysteria omnia & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil sum. Qui veram habet charitatem, benignus est & patiens. Ille veram habet charitatem, qui non tantum proximos diligit per affectum cognitionis & carnis, sicut ethnici & publicani faciunt: sed ita diligit inimicum, sicut amicum. In hoc uno potest homo agnoscere si manet in charitate: si ab eo diligitur qui ei adversatur. Certè hic quam plurimum animadvertendum est. Sunt quam plurimi qui diligit, sed malè. Intantum enim